

בבית המשפט העליון

רע"פ 9452/09

בפני: כבוד השופט א' א' לוי

המבקש: ציון אביטל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 19.11.09, בע"פ 4546/09, שניתן על ידי הנשיאה מ' ארד, והשופטים: מ' סובל ו-ד' מינץ

בשם המבקש: עו"ד אלי פוקסברומר

בשם המשיבה: עו"ד ג'ויה שפירא

החלטה

1. בית-משפט השלום בירושלים הרשיע את המבקש בעבירה של ניסיון התפרצות לדירת מגורים, בהסתמכו על טביעת אצבע שנמצאה במקום ועל רקע היעדר הסבר מניח את הדעת לכך מצד המבקש. בעקבות הרשעתו, נדון המבקש לשלוש שנות מאסר ושמונה חודשים מאסר על-תנאי.

2. המבקש ערער על פסק הדין בפני בית-המשפט המחוזי בירושלים, שם השיג לראשונה על עדות המומחה המשטרתי בשאלת הזיהוי, בהסתמך על מאמרים משפטיים שעניינם שגיאות אפשריות בתהליך הזיהוי לפי טביעת אצבע. ערעורו נדחה, ויחד עמו נדחתה אף הבקשה להגשתם של המאמרים, מן הטעם שהם אינם נוגעים ישירות לעובדות המקרה הנוכחי ושהם לא הוגשו לערכאה הדיונית.

3. המבקש עותר ליתן לו רשות להביא את עניינו בפני בית משפט זה, הואיל ולהשקפתו הוא מעורר שאלה המצדיקה ליבון נוסף - אם ניתן להסתמך על טביעת אצבע כראיה יחידה להוכחת אשמתו של נאשם בפלילים. המבקש סבור כי תהליך הזיהוי על פי טביעת אצבע חשוף לשגיאות רבות, מאחר והוא מתבסס על זיהוי אנושי

של מומחה הקובע מי מבין קבוצה של טביעות אצבע – שנבחרו מתוך מאגר ממוחשב, היא זו הדומה ביותר לטביעת האצבע שנמצאה בזירת העבירה. כדי לתמוך בטענה זו, שב המבקש והפנה לשורה של מחקרים בהם פורטו שלל מקרים של טעויות בהליך הזיהוי שנגרמו עקב כשלים בתהליך הזיהוי והעדר סטנדרטים אחידים בקרב מומחים בתחום זה. בנוסף, הוא הפנה למחקרים מהם עלה כי חרף ההנחה הרווחת, לפיה אין בנמצא טביעת אצבע אחת הדומה לחברתה, בפועל קיימות טביעות אצבע שמקורן באנשים שונים שמידת הדמיון ביניהן כה רבה, עד שמומחים שונים עשויים לקבוע כי מדובר באותו אדם. לבסוף, נטען כי העובדה שהמבקש ממשיך לדבוק בכפירתו, בעוד שבעבירות אחרות בהן הורשע הוא נטל אחריות על מעשיו, מתיישבת עם חפותו. לחלופין, עותר המבקש להקלה בעונשו הואיל ולהשקפתו הוא חורג מרמת הענישה הנוהגת.

4. אין בידי להיעתר לבקשה. על אף שאיני פוסל את האפשרות כי השאלה שהעלה המבקש תשוב ותתעורר בעתיד, הרי שאין ההכרעה בה דרושה בנסיבות עניינו שלו. הלכה היא, כי משקלה של ראיה נסיבתית, כגון טביעת אצבע, אינו נופל מכוחה של ראיה ישירה, ובלבד שניתן להסיק ממנה, על פי מבחני היגיון וניסיון החיים, מסקנה הגיונית אחת ויחידה לפיה לא נותר ספק סביר בדבר אשמתו של נאשם (ע"פ 524/77 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(2), 682, 686 (1978); ע"פ 11541/05 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 21.8.2006)). הפסיקה אף הבחינה בין כוחה הראייתי של טביעת אצבע שנמצאה על חפץ ניח, עליה ניתן לומר בוודאות גבוהה כי היא מלמדת על הימצאותו של הנאשם במקום, לבין כוחה הראייתי של טביעת אצבע שנמצאה על חפץ נייד, שמקורה עלול להיות אדם שאינו מעורב בכיצוע העבירה. טביעת אצבע שאותרה על חפץ ניח, אפילו היא הראייה היחידה, כבעניינו של המבקש, ולהימצאותה במקום לא מסר הנאשם הסבר המניח את הדעת, מוכיחה את אשמתו (ע"פ 660/86 דהן נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 785, 788 (1987)). יחד עם זאת נקבע, כי מקום בו מדובר בראיה יחידה, ינהג בית-המשפט בזהירות יתירה (ע"פ 235/60 מנצור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד טז(1) 645, 647 (1962); ע"פ 389/62 נאטור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יח(1) 62, 64 (1964)).

המבקש השיג על הלכה זו רק בשלב הערעור, ונימק זאת בכך שמדובר במידע חדשני שאינו נגיש לכל. מעיון באסופת המאמרים שצורפו עולה, כי למעט מאמר אחד משנת 2009, מרבית האסמכתאות הנזכרות הן בנות מספר שנים, וחלקן אף משנת 1970, ועל כן אין מדובר במידע חדשני. זאת ועוד, הרשעת המבקש התבססה על חוות דעתו של רפ"ק אלי דיין, שהוגדר בהכרעת הדין כ"מומחה לטביעות אצבע במטה

הארצי" (ראו עמ' 2), אשר קבע את הממצא בשאלת הזיהוי על פי 23 נקודות השוואה. המעט שהיה חייב המערער לעשות בעקבות כך, ולמצער, בשלב הערעור, הוא להביא בפני בית המשפט חוות דעת של מומחה מטעמו אשר תתייחס לחוות דעתו של מומחה המשיבה, ותקבע, בדרך של בחינה פרטנית, אם אותם כשלים וטעויות העולים מתוך הכתיבה המשפטית, התקיימו במקרה הנוכחי. המבקש לא נהג כך, ולפיכך לא גיליתי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי דבר המצדיק ליבון נוסף בפני בית משפט זה.

אי-לכך, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ג באייר התש"ע (27.04.2010).

ש ו פ ט